

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18—, za ino-
vestitvo D 20—, dostavljen na doma
D 19—, na izkaznice D 18—,
inzerati po dogovoru.

Naročila se pri upravi „TABORA“,
MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SFS poštnoštevilka
vračun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, sreda 16. aprila 1924.

Leto: V. — Številka: 87.

Razplet krize.

Maribor, 15. aprila.

Vladna kriza, ki je nastopila v trenutku, ko jo je javnost najmanj pričakovala, bo trajala delj časa nego zadnja. To dejstvo kaže, kakšen je njen značaj. Razčisti naj se parlamentarna situacija! Opozicija se trudi, da bi rešila parlamentarna načela, ki so baže ogrožena. Toda kdo je skozi pet let hotel ogrožati parlament, kdo je pet let sabotiral državo in načela, na katerih je zgrajena, če ne tista stranka, ki hoče, da bi sedaj bila usoda države odvisna od njene milosti in nemilosti. Prav je, da je prišla v parlament, ko je uvidela, da zunanji svet nima ušesa za hrvatske republikanske težnje. Nihče nima pravice, da zahteva od nje politični »salto mortale«. Treba pa je, da s parlamentarnim delom razbije težke očitke, ki gredo na njen račun in na račun njenega voditelja. Treba je, da se prilagodi parlamentarnemu ozračju in da pokaže, da je Savez res postal Pavel, če ne bi bilo drugega povoda za nezaušanje, je mogel že sam način, kako so Radičevci prihajali v skupščino, utrditi dvome o njihovi resnosti. Še do danes ni njihov general postal poverilnice v Beograd. Še vedno ima priliko, da si kot Poncij Pilat umije roke.

Taka situacija je več kot nejasna. Treba jo je razčistiti. V ta namen je vlada podala ostavko in je prepustila krizo mirnemu razpletu. Poglavitno je dejstvo:

Država ne more in ne sme ničesar izuriti. Njen interes bo zmagal nad vsimi strankarskimi eksperimenti.

»Riječ« piše o situaciji v opozicijskem bloku: »Opozicijski blok nima enotnega pogleda ne na ustavno vprašanje, ne na vprašanje jedinstva. Oni je tudi zaveznik Radičevcev, ki jih dirigira iz inozemstva, iz emigracije šef, čigar akcija in izjave nosijo protidržavni značaj in de-
stavirajo vsak državni prijaznejši akt njegovih poslancev v Beogradu. Zato opozicija zahteva delovno vlado, sklen-
ječ se na večino, ki jo dajejo Radičevci. Taka vlada pa vsled heterogenosti strank, ki tvorijo opozicijski blok, ne bi mogla imeti niti v enem važnejšem državem vprašanju enotnega stališča. Bila bi nesposobna za vsako delo — a delovna vlada ni mogoča brez dela. Do-
živim bi ta ali ona skupina hotela delati v smislu vidovdanske ustave, bi ji Radičevci kaj hitro preprečili delo, kajti oni ne samo da ne priznavajo vidovdanske ustave, ampak se niti ne zadovoljujejo z revizijsko ustavo, ker hočejo »popolno pre-
revidirati državo od temeljev«.

V trenutku, ko je pred opozicijski blok znova stopilo vprašanje: biti ali ne biti, ko so potrebni najjasnejši računi in ko razplet vladne krize zavisi od psihološkega momenta: od zaupanja in nezaušanja, je Radić z najnovejšo izjavo prav od srca okrepil nezaušanje. V svojih listu »Nezavisna Makedonija« je izšla njegova obsesna izjava, v kateri proglašaja, da je Srbija nevarnost za ves Balkan in da je treba s federacijo popolnoma razrahljati sedanje vezi in ustvari-
titi nekako unijo, v kateri bo imel vsak narod proste roke. Tu se nadalje izreka za to, da Jugoslavija revidira bukare-
ško mirovno pogodbo in vrne Bolgariji Makedonijo, sestavni del naše države.

Rešitev krize po Veliki noči.

Z napetostjo pričakovana avdijenca g. Davidoviča

Dr. Korošec na polu v Ljubljano, Maček v Zagreb. — Radićev interview v »Nezavisni Makedoniji« uničil ves trud opozicijskega bloka.

BEograd, 15. aprila. Pogajanja o rešitvi politične krize se danes nadaljujejo. Dr. Korošec je odpotoval v Ljubljano, Maček v Zagreb. Včeraj sta imela v hotelu »Petrograd« sestanek z zastopniki muslimanske organizacije. Po tem sestanku se je vršila v stanovanju dr. Spahina konferenca med dr. Spahom, dr. Korošcem, dr. Mačkom in dr. Hrasnicom. Dr. Korošec je poročal podrobno o svoji avdijenci pri kralju. Spaho je danes poročal Davidoviču. Hrasnica je danes zjutraj zapustil Beograd. Ostali vodje opozicije so imeli dopoldne sejo, v kateri so bili navzoči Davidović, Spaho in Marinković.

Skupščinski predsednik Jovanović je bil dopoldne dolgo časa v vladnem predsedstvu pri Pašiću, nato kratak čas v skupščini, ob 12. uri pa v avdijenci pri kralju čez eno uro.

Za šesto uro zvečer je poklican v avdijenco g. Davidović. Ta avdijenca se pričakuje z veliko napetostjo. Izgleda pa, da to še niso odločilne avdijence v razpletu krize in se bodo posvetovanja z vsemi šefi opozicijskih skupin nadaljevala še po Veliki noči.

Interview g. Radića v »Nezavisni Makedoniji« je v vrstah opozicije povzročil desorientacijo, dasi je politični svet na takšna presenečenja že navajen. Razburjenje v opozicijskih krogih pa je tokrat zelo veliko. Posamezni politiki dvomijo nad avtentičnostjo Radićevih izjav in pričakujejo demantija. Današnje časopisje (zlasti »Vreme«) prinaša interview v celoti. »Vreme« pravi, da je Radić najboljši zaveznik Pašićev. Vsklad pride s kakimi izjavami takrat, kadar jih Pašić najbolj nujno rabi. Že dejstvo, da je Radić dal svoje izjave pri-
stažu Todoru Aleksandrova, je obsodbe vredno. Take izjave uničujejo ves trud opozicijskega bloka v Beogradu.

PRIČIČEVIĆ IN DAVIDOVIĆ PRIDE-
TA ČEZ PRAZNIKE NA HRVATSKO.

BEograd, 15. aprila. (Izv.) Dozvedno bo kriza, nastala vsled demisije vlade, trajala dalje časa. Domneva se, da ne bo rešena pred 10 do 14 dnevi. O rešitvi krožijo najrazličnejše kombinacije. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bo krona konzultirala vse načelnike parlamentarnih skupin, in skoraj gotovo tudi Radičevce, ki so izjavili svojo pripravnost, da priznajo kraljevino ter da prepričajo krono, da niso proti državi in monarhiji. V opozicijskem bloku se resno boje, da bo Radić s kakimi novimi bedastimi izjavami zopet pokvaril vso situacijo ter tako v tretje onemogočil rešitev krize potom opozicijskega bloka (To je že storil s svojo iz-

(Tako bi Radić hotel »vrniti« Madžarom Prekmurje, Avstrijcem dravsko dolino itd., vse to pa, kajpa, v imenu pacifizma, sporazuma in drugih človečanskih čednosti!) Nadalje napada Radić v »Nezavisni Makedoniji« obstoječo jugoslov. monarhijo, češ, da je rojalistični sistem vzrok vsemu zlu (!). Tako izjavlja v trenutku, ko opozicijski blok zagotavlja krono, da so Radičevci patrioti in da kljub svojem republiškanskemu programu ne nameravajo rušiti monarhije. Tak patriotizem, ki drugim narodom ljubljaja cele pokrajine, je res ultra-človečanski in je prav blizu prismojenosti. Radićovo stališče glede Makedonije je dokaz, koliko je šefu najmočnejše hrvatske stranke do istinitega sporazuma s Srbi. Kako je pač rehnel zaradi Reke,

javo glede Makedonije! Op. uređ.) — Koncem tega ali v začetku prihodnjega tedna bo odpotoval g. Davidović v Zagreb, da se informira o položaju. V ta namen bo stopil v stik z obema skupinama demokratske stranke ter tudi z drugimi strankami. Spremljalo ga bo več članov njegovega kluba, da se istočasno dogovore tudi glede morebitnih kandidatur na Hrvatskem in v Slavoniji. — Med velikonočnimi prazniki pride v Zagreb tudi g. Pričičević, da stopi v stik s svojimi pristaši na Hrvatskem.

APRILSKA RACA BLOKAŠKIH LISTOV.

Dr. Koroščeva koncentracijska vlada.

BEograd, 15. aprila. Blokaški listi vedo poročati, da so po Beogradu razširjene vesti, da bo sestavljena široka koncentracijska vlada z dr. Korošcem na čelu. To vlado bi podpiral opozicijski blok i radikalei. Ta vest se označuje kot skrajno neverjetna in tudi opozicijskonalci zatrjujejo, da je taka rešitev krize skoraj izključena.

RADIĆEVCI SKUŠAJO ZABRISATI UTIS RADIĆEVEGA INTERVIEWA.

BEograd, 15. aprila. (Izv.) Dr. Lorković je včeraj ponovno konferiral z bivšim ministrom dr. Pelešem. Tem konferencam se je pripisovala osobita važnost že z ozirom na to, ker so Radičevci izjavili, da bi podpirali koncentracijsko vlado. Med tem pa je novinski ured ministstva zunanjih zadev objavil Radićev interview v »Nezavisni Makedoniji«, ki je izzval po vsem Beogradu veliko senzacijo. Zlasti v opozicijskem bloku je izzvala ta najnovejša Radićeva izjava silno neprijeten in naravnost porazen utis. Radičevci so skušali ta utis zbrisati na ta način, da so podali posebno vdanostno izjavo, ki jo je Ljuba Davidović opremil na dvor na najvišje mesto. Kljub temu prevladuje prepričanje, da je stališče opozicijskega bloka ponovno zelo omajano, dasi vsi krogi, iz-
vzemši radikalnih, obsojajo postopanje zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki je iz novinarskega urada napravil nekako in-
stitucijo radikalne stranke.

V zvezi s temi Radićevimi izjavami se je včeraj razširila vest, da je kombinacija s poslovno vlado g. Davidoviča že propadla ter da ni drugega izhoda iz situacije, kot v novih volitvah. Po avdijenci predsednika narodne skupščine, g. Ljube Jovanovića na dvoru, ki je trajala od 18.45 do 20. ure, se je razširila vest, da želi kralj zaslišati vse načelnike strank in tudi Radičevce. Prva povabila so se pričakovala že danes dopoldne.

dočim s srbskim ozemljem, za katerega so tekli potoki krvi, baranta kar na veliko.

Verjetno je, da bo Radić tudi to izjavo demantiral. Njegov cinični machiavelizem je prozoren. Radić je po Lorkoviću demantiral izjave v »Morning Post« in »Die Stunde«. Najnavadnejši takt bi v tem slučaju zahteval, da bi bil poslal popravek obema listoma, ki sta mu baje podtaknila krive izjave. Tega pa Radić ni storil. Tudi v »Slobodnem domu« jih ni demantiral. Voditelj hrvatskega naroda se tedaj poslužuje sredstev, ki so v bistvu čisto navadna laž in katera so mogoča samo pri nas. In od takih političnih »poštenjakov« naj zavisi nadaljni razvoj našega političnega življenja?!

AMERIKANSKI SENATORJI PROTI JAPONSKI.

WASHINGTON, 14. aprila. (Reuter). Tekom debate v senatu o priselitenem zakonu je izjavil Lodge, da pasus v spomenici japonskega poslanika nasprotuje diplomatskim odnošajem, ker se zdi odkritosrčnost japonske vlade dvomljiva in ker vsebuje skrito grožnjo. Borah in ostali senatorji so izjavili isto.

ANGLEŠKO-RUSKA KONFERENCA.

LONDON, 15. aprila. (Wolff). V včerajšnji otvoritveni seji britsko-ruske konference je rekel Rakovski med drugim: Sovjetska vlada nima namena, povrniti se k caristični osvojevalni politiki. Prvi pogoj za utrditev miru je revizija versailske pogodbe in drugih s njo v zvezi stoječih pogodb. Sovjetska vlada je naziranja, da je odstranitev vojne močja le pod pogojem socialistične organizacije gospodarskega življenja.

Odborove šefe »Narodne Obranec«.

BEograd, 15. aprila. Včeraj je prišel s svojega posestva v Beograd vojvoda Stepa Stepanović, predsednik »Narodne Obranec«, da predseduje odborovim sejam. Vojvoda je bil danes sprejet v avdijenci pri kralju.

BEograd, 15. aprila. Zadnje dni je vlada sklenila, da pomilosti naše begunce na Bolgarskem. Bolgarske oblasti bodo sestavile natančen seznam vseh beguncev, ki žive tam. Vsem bo dovoljen povratek, razum onim, ki so zakrivali kak navadna (nepolitična) kazniva dejanja.

Naša pogajanja z Ameriko prekinjena.

WASHINGTON, 15. aprila. Državni sekretar Meillon, ki je zajedno s državnim tajnikom Hughesom in Smootom član komisije za fundacijo dolgov tujih vlad Ameriki, je sporočil zastopnikom Jugoslavije pred njihovim dohodom svoje obžalovanje, da je Jugoslavija odgodila fundacijo teh dolgov. Komisija pričakuje od Jugoslavije, čimprej novih predlogov.

Borza.

CURIH, 15. aprila. (Izv.) Predborza. Pariz 34.75, Beograd 7.10, London 24.69, Praga 16.90, Milan 25.30, Newyork 5.69, Dunaj 0.0080%.

ZAGREB, 15. aprila. Pariz 488.35—493.85, Švica 14.18—14.28, London 349.45—352.45, Dunaj 0.1180—0.1150, Praga 299.94—242.94, Milan 357.85—360.85, Newyork 80.12—81.12.

BEograd, 15. aprila. Pariz 494.493.50 Švica 14.12—14.18, London 351.55—351, Dunaj 0.1142—0.1141, Praga 241.25—241, Milan 359.25—359, Newyork 80.70—80.60, Bruselj 440—430. Valute: 238 SK, 79 dolar, 42 rum, lei.

NAŠIM INSERENTOM. Velikonočna številka izide v soboto 19. tm. že ob 4. uri popoldan. Naše inserente prosimo, da nam inserata za to številko oddajo najpozneje v petek večer, ker se prepozno došli inserati ne bodo več priobčili.

UPRAVA »TABORA«

Politične vesti.

* **Proglas Pribečevičeve skupine.** V pondeljek je izšel proglas »Samostalne demokratskega kluba« na narod. — Podpisani so od vseh članov kluba ter od več drugih odličnih osebnosti. Proglas povdarja, da na podlagi jasnih sklepov strankinega kongresa in njenega glavnega odbora združenje z federalističnimi strankami nasprotuje jugoslovenskemu programu narodnega in državnega edinstva, s kojim stranka stoji in pade. Skupina g. Davidovića se obtožuje, da je svoja strankarska razračunavanja z radikalni stavila nad ta strankin program in prisilila svoje tovariše, da so osnovali svoj klub, ki pa ostaja zvest programu in zgodovinski misli Demokratske stranke in jo hoče rešiti pogubnih stranskih poti. V tej smeri hoče Pribečevičeva skupina nadaljevati delo do končnega uspeha.

* **Beograd za Pribečeviča.** V nedeljo sta izdala proglas glavni odbor demokratske omladine in mestna organizacija demokratske stranke za Beograd. V proglasih najstrožje obsojata postopanje strankinega šefa g. Davidovića, ki se je izneveril programu stranke in njeni ideologiji, ker je paktiral s kongresom intelektualcev v Zagrebu in osramotil stranko z združevanjem s separatističnimi elementi. Proglas protestira proti gaženju sklepov strankinega kongresa.

* **Demokratska omladina za Pribečeviča.** Kakor demokratska omladina v Beogradu, je tudi demokratski dijaški klub »Jugoslavija« v Zagrebu izrekel svoje zaupanje Pribečeviču.

* **Avdičence.** V pondeljek zvečer je bil najprej v avdienci pri kralju skupščinski predsednik Ljuba Jovanović. Predlagal je kralju, naj demisijske Pašičeve vlade ne sprejme, ampak naj ji poveri razpust skupščine in razpis novih volitev kot edini izhod iz parlamentarne krize. Za Jovanovićem je bil v avdienci — očitno na predlog Jovanovića samega — dr. Korošec. To je v opozicijskih krogih vzbudilo začudenje, ker se je pričakovalo, da bo poklican Davidović. Dr. Korošec je bil na dvoru poldrugo uro in je bil po avdienci zelo rezerviran. V poučenih krogih smatrajo, da se kriza razpleta povsem normalno in da je izključena vsaka možnost, da bi opozicijski blok dobil vlado v roke.

* **Radić prodaja Makedonijo Bolgarom.** Radić nori. To si mora misliti vsakdo, kdor zasleduje razne Radićeve izjave. Sedaj je organ makedonstvujuščih »Nezavisna Makedonija« prinesla novo njegovo izjavo, v kateri pravi, da je vpostavitelj prijateljstva z Bolgarsko prvi naš korak ta, da vrnemo Bolgarski, kar ji je bilo vzeto z bukareškim mirom. To se pravi: Radić ponuja Bolgarom Makedonijo. To je nov udarec Radića v hrbet opozicijskega bloka. Ne dvomimo pa, da bo Radić tudi to izjavo »junaka« utajil.

Branko Radičević in njegova doba.

(Predaval B. Borko na Brankovem večeru v Mariboru dne 6. aprila).

(Dalje.)

(3)

Vukova hčerka Mina Vukomanička nam pripoveduje, da je Vuk izmed vseh svojih mladih prijateljev najbolj čislal Branka in da ga je hotel vedno imeti pri sebi. Njegovi ožji prijatelji so se redno sestajali v kavarni na Bauernmarktu. Sem je zahajal tudi naš slovenski rojak, jezikoslovec Miklošič. Branko je imel v tej odlični družbi prav čedno pozicijo. Avtoriteta mnunega Vuka je zmeraj bedela nad njim. Ni mu bila v škodo, zakaj na Vukovo prošnjo je knez Mihajlo podelil Branku letno podporo 800 srebrnih goldinarjev, ki mu je omogočila neskrbno življenje.

Z dunajskih dni imamo razne opise. Njegova telesna vnanost kaže mladeniča v cvetu let: družabnega, zaljubljenega in vedno veselega. V njegovem glasu, kretnjah, v vsej postavi še živi veselje Srem, kakor se oglašajo Srem tudi z njegove lire. Malce svojeglav in muhast je bil ta dolgotrajni, milolilni poet; če treba, tudi ponosen in domišljav. Toda mlad je bil. Njegova duša je bila izred-

* **Ne diše jim volitve.** Šefi opozicije s polno paro delajo na to, da bi ustvarili pogoje za poslovno vladno opozicijskega bloka. Med tem seveda blokaško časopisje neprestano trdi, da se opozicija ne boji volitev, ampak da je za nje. Mnenja je pa, da volitve niso potrebne, ker ima sedajna opozicija kompaktno večino. Na drugi strani pa skuša g. Davidović prepričevati Pašiča in Pribečeviča, da ne bota zadovoljna z volitvami. Pa dobro! Tem bolj bo lahko zadovoljen on in cela opozicija. Logično bi torej bilo, da bi gg. Davidović in Korošec forsirala volitve.

* **Novo klerikalno stranko so ustanovili na Poljskem pod imenom »Krščansko-narodna zveza«.** Predsednik stranke je nadškof Ropp. Organizirana je po vzgledu italijanskih popolarcev.

Seja občinskega sveta mariborskega.

Župan obžaluje. — Izpolnilitev odsekov. — Pogajanja z društvom za zgradbo magdalenske cerkve. — Čudno postopanje stanovanjskega razsodišča v Ljubljani. — Žebot hvali »balkanske razmere«. — Podeljene podpore.

Maribor, 14. aprila.

Za današnjo sejo občinskega sveta, na kateri naj bi se bil izravnal zadnji nastali spor med dr. Jerovškom in županom, je vladalo veliko zanimanje. Galerija je bila nenavadno zasedena in tudi občinski svetniki so bili precej točni. Proti vsemu pričakovanju pa je potekla seja mirno in za radovedneže — dolgočasno.

Župan je takoj uvodoma obžaloval v zadnji seji rabljeni žaljivi izraz, radi katerega je nastal spor ter predlagal prehod na dnevni red, kar je bilo brez debate sprejeto.

Poročilo župana.

V smislu dogovora klubskih načelnikov se izpolnilijo odseki na ta način, da imenuje klub NSS v vsak odsek po dva člana. Daljše poročilo je podal nato o menjalni pogodbi med mestno občino in društvom za zgradbo magdalenske cerkve. Pogoji, ki jih stavi društvo, so za občino nesprejemljivi. Na predlog dr. Jerovškega se izvolita dva občinska svetnika, ki bosta stopila z društvom v nadaljna pogajanja. Pokojninskemu zavodu se zagotovi primerno stavbišče ter izposluje izplačilo prvega obroka obljubljenega posojila. — Uslužbenec mestnega električnega podjetja, ki so sodelovali pri sestavi bilance, se prizna kot nagrada za nadure enomesečna plačila. — Za županovo sobo se dovoli nabava nove preproge in namiznega prta. — Odobri se nadalje predlog mestnega pogrebnegega zavoda glede preureditve lanske leto kupljenega zemljišča v travnike ter se dovoli v ta namen kredit v znesku 7000 Din.

no dojemljiva, njegova strast globoka, njegovo čustvovanje ni našlo nikjer mirne točke. Tudi Brankove študije so bile podrejene volji Muz. Pravo ga je očitno dolgočasilo. Ko je opazil, da se mu je v prsi zarila pljučna bolezen, je pustil pravo in se vpisal za medicino. Zadnje leto je sanjaril, da bi se posvetil slikarstvu. Zelel si je na jug, hrepenel je z Goethejevo Mignon v Italijo, deželo solnce in citron.

O njem je veljalo to, kar je zapisal sam v pesnitvi »Djački rastanaka«: »Mnogo hteo, mnogo započeo, — čas umrli njega je pomeo«. Največja njegova ljubezen je bila poezija. Nji je dajal prednost pred šolsko modrostjo, zavedajoč se s Shakespearjem, da je med nebom in zemljo še mnogo stvari, ki o njih ne ve Horacijeva šolska modrost. L. 1851 je izšla druga zbirka njegovih pesmi, med pripravljanjem tretje pa ga je prehitela neusmiljena dekla božja.

Obe zbirki sta prinesli njegovemu imenu sloves. Toda čislala ga je le mladina. To pa iz dveh vzrokov. Mlada generacija je stala za Vukom in se je vojskovala proti starinam za Vukov pravopis. V Brankovem času je ta abecedna vojska, ki je bila neobičajna ljuta in ki je nam prav tako neumljiva, kakor bodo znanecem neumljivi naši srboriti strankarski boji, dosegla višek. V glav-

Interpelacije.

Klub NSS je vložil na župana interpelacijo v zadevi poslovanja stanovanjskega razsodišča v Ljubljani, ki na škodo tukajšnjih brezstanovanjcev dodeljuje stanovanja preko tukajšnjega stanovanjskega urada onim uradnikom, ki so bil ravnokar premeščeni od pokrajinske uprave k mariborskemu velikemu županu. Obč. svet. Roglič naglašja, da tako poslovanje druge instance škoduje ugledu državne uprave, nasprotuje duhu zakonona in izpodkopava vsako zaupanje v stanovanjsko oblast. Zahteva, naj občinski svet zoper to postopanje odločno protestira. Predlogu se pritožujeta tudi dr. Leskovar in Žebot. Žebot je zlasti povdarjal, da takih sekretur ni nikjer drugod, kakor samo pri nas v Sloveniji. V južnih krajih je v tem pogledu neprimerno boljše. (Čujmo! Čujmo! To bo dobro si zapomniti! Op. ur.) Občinski svet sklene na to, obenem s protestom postaviti vladi ponovno predlog, naj se z adaptacijo vojašnice vsaj nekoliko omili stanovanjska beda.

Občinska svetnika dr. Leskovar in Bahun sta nato podala izjave, da sta bila radi medsebojnih žalitev oba obsojena in jih preklicujeta.

Poročila odsekov.

Posamezni odseki so nato poročali o tekočih zadevah. Med drugim se je razpravljalo tudi o preureditvi mestnega kopališča. Po strokovnjaškem mnenju je to nujno potrebno in je proračunan izdatek na 250.000 D. Delo se bo razpisalo. — Daljša debata se je razvila tudi glede oddaje mestnega kina v najem. O zadevi se je nadaljevala razprava v tajni seji. Raznim društvom so se naklonile podpore, kakor Dijaški večerji 10.000 D. Ljudskemu odru 1000 D, podpornemu društvu drž. ženskega učiteljišča 1500 D ter gasilnemu društvu v proračunu predvidenih 17.500 D. Obračun Ljudske kuhinje za II. polletje, ki izkazuje 4600 Din. prebitka, se vzame na znanje.

Ob 23. uri je župan zaključil javno sejo, nakar se je vršila še tajna seja.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V Skalah pri Velenju je umrla dne 9. aprila gospa Karolina Matekovičeva, vdova nadučitelja, ki je skoraj 40 let bila učiteljica ročnih del na tamošnji šoli.

— **Kolo jugoslovenskih sester** je imelo v Ljubljani dne 13. tm. svojo III. redno skupščino v veliki dvorani Narodnega doma. Zbrane so bile delegatke iz vseh večjih krajev Slovenije. Zborovanje je vodila ga. Franja dr. Tavčarjeva, ki je pozdravila navzoče delegatke ter se v izbranih besedah spominjala umrlih tovarišic. Tajniško poročilo o delovanju Kola v preteklem letu je podala ga. Mira Engelmannova. Število članic znaša 2508 v Ljubljani, po podružnicah

nem je šlo za »jota« in »jera« in zavoljo teh dveh črk so bili Srbi razdeljeni na dva nasprotna tabora. Konzervativci so se nekako osredotočili okoli Beograda, kajti kneževina je bila iz dinastično-političnih vzrokov barijera srske reakcije. Vuka so zaradi nesrečnega »jota« proklinjali in izobčevali iz srskega občestva. Pravili so, da ni bil nacionalen, da je bil v službi tužcev itd. Prišlo je tako daleč, da so strogo prepovedali uvoz knjig v novem pravopisu; šele leta 1859 je bila reakcijska odredba ukinjena in leta 1867 je bila Vukova srbsčina uvedena vsepovsodi to in onstran Save in Donave. Branko je bil odločno na Vukovi strani; v poeziji se je bil pojavil kot prvi eksponent novega pravopisa in romantično-narodne smeri, prvi rušitelj dotedanjih malikov. Zato je odij reakcionarcev zadel tudi Brankove poezije, pisane — kot je omenil Dantičič, v jeziku, »ki je čist kakor solzas«. Izšla je prepoved uvoza in razširjanja Radičevićevih poezij v vsej kneževini Srbiji.

Drugi vzrok, da so ga mladi čislali, stari pa anatimizirali, je prirodna neposrednost Brankovih poezij, ki je dalu tudi izraževanju ljubezni nekoliko svobodnejši izraz. Take pesmi so bile tisti-krat pohujšljive, zakaj vsaka doba ima svoja »pohujšanja«, ki naslednji dobi iz-

4658, skupno 6966. Za predsednico je bila zopet izvoljena Franja dr. Tavčarjeva, ki je zaključila zborovanje s pozivom, da se odbornice in celokupno članstvo s podvojenimi silami posveti društvenim ciljem.

— **Izpremembe v poštni službi.** Premeščeni so: Josipina Hočvar iz Celja v Ptuj; Alojzij Knez iz Ptuja v Beograd in Marija Rovis iz Murske Sobotne v Zagreb. Odpuščen je iz državne službe poštni odpravnik Ivan Kosi pri pošti Marija Snežna. Ostavko na državno službo je podal poslužnik Franc Vavpotič pri pošti Moškanjeci.

— **Sprejem v policijsko službo.** Policijska generalna direkcija za Bosno in Hercegovino je razpisala mesta za 100 stražnikov-novincev. Prošnje s potrebnimi dokumenti je treba vložiti do 1. maja t. l. Predpogoji so: naše državljanstvo, izpolnjeno 24. in neprekoračeno 32. leto starosti, ljudsko-šolska izobrazba in dovršena vojaška služba. Prošnji se mora priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o pravosti in vojniško uverjenje.

— **Hišni posestnik ne sme imeti podnajemnika.** Zagrebški banski stol je izdal odlok, po katerem sme imeti hišni posestnik pač najemnike, ne sme pa sam oddajati opremljenih prostorov v podnajem. Podnajemnike sme imeti samo najemnik.

— **Samomor v Murski Soboti.** Dne 10. tm. je izvršil v Murski Soboti v svojem stanovanju samomor sodnijski uradnik Martin Krajšek. Obesil se je baje iz žalosti, ker mu je pobegnila žena z drugim. Krajšek je doma iz Prežinske vasi v celjskem okraju.

— **Zagrebsko gledališče pozvano v Pariz.** Intendant zagrebskega gledališča g. Benesić je sprejel od ravnateljstva uglednega pariškega gledališča Champs-Elysées Jacques Hebertota poziv, naj bi prišlo zagrebsko gledališče o priliki olimpijskih iger na gostovanje v Pariz.

— **Velika tatvina v Zagrebu.** V noči od nedelje so doslej neznani storilci vlomili v skladišče trgovca Preissa v Zagrebu ter ukradli za 50 tisoč Din. najfinnejšega usnja. O storilcih ni nobenega sledu.

— **Novi Sad se ne strinja z Zagrebom** glede avtonomije. Iz Novega Sada poročajo, da je imel občinski svet sejo, v kateri je na željo radikalnih občinskih svetnikov odklonil predlog zagrebskega občinskega sveta glede skupne akcije za doseg avtonomije mest.

— **Epileptična žena padla v ogenj.** V neki vasi blizu Sarajeva je 21-letna Melča Halačević, žena Alijina, pripravljala večerjo za svojega moža. Ker je trpela na strašni božjasti, jo je naenkrat prijel napad in nesrečnica je padla naravnost v ogenj. Na silno kričanje nesrečne žene so prihiteli sosede in jo rešili iz smrtno nevarnosti. Vsled opeklin na glavi, licu in rokah so jo prepeljali v bolnišnico.

gledajo vrline in svoje kreposti, ki so prihajajočemu rodu nekrepostne. In vendar ni v Brankovih pesmih ničesar drugega kot mladost in prirodna resničnost. Tako gleda svet in življenje mlad človek, ki ne vprašuje, »kam, kam, Gospod, gre moja pot«, ki ne umuje o objektivnosti ali subjektivnosti naših predstav, temveč istoveti svet s samim seboj in živi tako, kakor hoče življenje samo.

Brankove dijaško idile pa so se začele opasno kaliti. Tuberkuloza, čije kal se je brzkone že zgodaj zarila v njegove prsi, je neizprosno izpijala njegov organizem. Slabši je biljinbolj. Leta 1853 so ga prenesli v dunajsko bolnico. Uresničilo se je, kar je napovedal v svoji pesmi: »Kad mladija umre!«:

Glava klonu, lice potavnilo,
Bolovanje oko mi popilo,
Ruka lomna, telo izmoženo,
A kleka mi slabačko koleno:
Dodje doba, da idem u groba.

Umril je dne 18. junija l. 1853. Pokopali so ga na pokopališču sv. Marka na Dunaju. Tu so ležale njegove kosti polnih 30 let. Medtem sta med Srbi že zdavnaj zmagali Vukova resnica in Brankova lepota.

(Dalje prih.)

— Polovica zemeljske površine mora propasti. Petrograjski profesor Federov je lansiral v svet znanstveno utemeljeno preročevanje o propasti polovice zemeljske površine. Profesor je konstatiral, da zemeljske plasti izkazujejo v zadnjem času alarmantne potrebe. Posledica tega zemeljskega nemira bo ta, da se bodo oceani severnega in južnega tečaja razširili proti notranjosti zemlje, seboj pa bodo potegnili polovico kopnega z zemeljske oble. Mnogi učenjaki smatrajo te izjave profesorja Federova za fanatične pripovedbe. V mnogih mestih Rusije pa smatra prebivalstvo preročevanje za resnično in časopisi poročajo, da se na Kavkazu mnogi vermiki pripravljajo na božja pota, da izprosijo milost. Oblasti prepričujejo narod, da so preročevanja izmišljotina, vendar so Rusi bolj naklonjeni proroku zla, ter iščejo rešitve v božji milosti.

Ptujske vesti.

Občni zbor Trgovskega gremija za Ptuj in okolico se vrši v sredo, dne 23. aprila ob pol 20. uri v prostorih gostilne Zupančič v Ptuj. V običajnim dnevnim redom. Člani vabljeni k polnoštevilni udeležbi.

Dopisi.

Iz zgornje Savinske doline. Pretekli torek je pridrvel v Luče avto nekega trgovca iz Celja, ki je imel pri sebi tudi moziškega ali rečiškega kaplana, s tako naglico, da se je konj posestnika F. P. splašil in zagrml z vozom vred v Savinjo. Le slučajno se ni pripetila nesreča, ki bi lahko zahtevala žrtve. — V občinski pisarni na Rečici je nekdo markiral vlom ter odnesel okrog 300 K gotovine iz miznega predala. Da bi še bolj izgledalo kot pravi rop, je pustil vse predale odprte ter natrl dve šipi. Zapri so nato nedolžne, krivci pa se smejejo vsem v pest, da jim je nasel župan z orožništvom vred. Pametni ljudje pa sumijo prave krivce! Kaj pa, če se uresniči pregovor, da ni nič tako skrito, da bi ne bilo kdaj očitno? G. župan! Ne zaupajte tako slepo nikomur! — Uzmovčiem, ki so tako spretno udrl v trgovino konzumnega društva na Ljubnem, si nabrali za težke tisočake raznih potrebščin in nato zapeljali prazen voz do Prihove nad Mozirjem, da bi tako zabrisali za sabo sled in v drugo smer, še do danes niso na sledu. — Stedijo, a niti v svojo, in seveda, še manj v tujo korist zadreški gospodje, ki bi imeli skrbeti za cesto, katera je bila v našem gornjegranskem okraju svoječasno prvovrstna! Vas li ni sram takega skopušstva? In pri tem se vam še čudno zdi, da se zgražajo nad takim početjem celo Vaši prijatelji! In Vi trdite, da ste samostojni in naprednjaki — recite avtonomisti? Kmetski prijatelji! Stiskači se boje za kronico, ki bi jo morali več odriniti, pa se pogajajo bori zaslužek pri gramozu. Če moramo s siromaki za njihov žuljavno prislužen plačevati za cesto, ki jih nič ali pa vsaj prav malo rabimo, hočemo predvsem imeti urejeno svojo lastno cesto! Takih »dobrih« in »varčnih« gospodarjev smo sili! Odložite posel, pri katerem delate čelenu okraju, osobito zadreški dolini, škodo! Dovolj dolgo smo molčali, a svaka sila do vremena!

Iz Gorice pri Mozirju. Prijatelj šolske mladine gosp. Franc Cajner, posestnik in lesni trgovec v Pustem polju je nabral v veseli družbi 250 Din. za revne šolarje na Gorici. Za to njegovo naklonjenost se mu lepo zahvaljujejo krajni šolski svet in šolsko vodstvo na Gorici.

Šoštanj. Gojenci tukajšnje trgovske in obrtno nadaljevalne šole so v nedeljo dne 14. tm. v hotelu Jugoslavija priredili pod vodstvom učiteljskega tri gledališke predstave. Igralec, dasi so bili še le prvič na odru, so naravnost krasno rešili svoje vloge. Posebno pa so se odlikovali Jazbec, Senica, Resnik, Demšar in Gore. — Dvorana je bila razprodana. Salve smeja in živahno ploskanje pa naj bo vam igralcem dokaz, da ste nas presenetili in nam priredili prijeten užitek. Mladina, v izobrazbi je tvoja bodočnost, zatoj po tej poti naprej! — Prilike Ti nudijo dovolj »Dramatično društvo«, Knjižnica in Sokol. — Zdravo,

Mariborske vesti.

Maribor, 15. aprila 1924.

m General Maister obhaja v četrtek 17. aprila svoj 50. god. Kakor mnogokateri drugi, bi mu tudi Glasbena Matica že za 50. rojstnico rada čestitala, žal, da je prepozno zvedela za njo. Ta neljubi spregled bo skušala zdaj s tem popraviti, da mu na predvečer, tj. v sredo ob 20. uri zvečer priredi slovesno podoknico. Želeti je, da se tudi drugi zbori in kulturna društva udeležijo te prisrčne ovacije.

m O ekspresionizmu, futurizmu itd. v modernem slikarstvu predava nocoj, v torek ob pol 20. uri akad. slikar g. Fr. Stiplovšek. Predavanje bo nadaljevanje in sklep zadnjega predavanja v Ljudski univerzi. Skioptične slike.

m Jutri otvoritev razstave »Kluba mladih«. Že ponovno smo opozorili čitatelje na razstavo ljubljanskega »Kluba mladih« v veliki kazinski dvorani. Razstava, ki bo predstavljala slovensko umetnost moderne smeri, bo otvorjena jutri v sredo ob 10. uri in takoj dostopna občinstvu. Želeti bi bilo, da bi se mariborsko občinstvo z obilnim obiskom odložilo prirediljem razstave, ki so hoteli, da se tudi Maribor seznani z našo umetnostjo.

m Za vestfalske Slovence se je nabralo v Mariboru 4285 D. Nabrali so sledeči: gospodične Kinkela, Lavrič, Delago, sestri Žnideršič, Steinbühl, Klavžar, Neuman, Čretnik, Kompare, Krivec, Breže in Kump ter brata Mohorko in g. Andolšek. Plemenitim darovalcem kakor tudi pridnim nabiralcem najlepša hvala! — Jugoslovenska Matica.

m Mladinski oddelček Ljudske knjižnice bo na velikonočno soboto zatvoren. Pač pa bo knjižnica odprta na velikonočno nedeljo dopoldne, toda samo od pol 10. do pol 11. ure. Vendar prosimo občinstvo, da si po možnosti oskrbi knjige za praznike že v četrtek zvečer.

m Radio. Vsi gg., ki so se odzvali vabilu pod gorenjo šifro, kakor tudi vsi drugi zainteresenti se pozivajo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v četrtek 17. aprila ob 20. uri v Narodnem domu (klubova soba). Na dnevnem redu je kratko predavanje ter pogovor o bodočem delovanju.

m Uradne ure Jugoslovenske Matice: torek, četrtek in sobota od 14. do 15., v nedeljo od 10. do 11. ure V nujnih zadevah se je obračati na predsednika prof. Ribarića, Tattenbachova ul. 17. II.

m »Nerednosti na magistratu«. V »Straži« št. 43 od 11. tm. so napadeni razun župana g. Grčarja tudi nekateri oddelki mestnega magistrata mariborskega, v katerih je baje vse polno nereda; da prihajajo uradniki baje namesto ob 8. uri šele ob 9. ali celo 10. uri v urad in da tudi med uradnimi urami niso pri svojem delu. Dopisuc morda ni znan, da nobeden nastavljenec brez spremstva svojega oddelčnega šefa niti k g. županu ne sme, kaj se le, da bi brez dovoljenja poljubno zahajal v pisarno ali jo zapuščal. Kaj takega bi si smel k večjemu kakšen ravnatelj ali vojšvoda mestnega magistrata dovoliti, pri nižjem uradništvu je izključen tak prestop. Če se že hoče razkrivati nerednosti, naj se to ne vzame kar pavšalno, naj se rajši imenuje dotični oddelček, ali se pa naj opusti namigavanje sploh. Maribor, 14. aprila 1924. — Vršč Franjo, računski mestni uradnik.

m Pričezbe proti glavni tobačni zalozi v Mariboru. Prejeli smo: Neki trafikant v Mariboru se je skupno z narodnim poslancem g. Žebotom pritožil pri finančnem okrajnem ravnateljstvu radi pomanjkanja »klobas za žvekanje«. Omenjena oblast je odredila pregled zaloze, nakar so se morali nekateri trafikanti, ki so čakali na dobavo, brez tobačnega materiala odsloviti. Kakor smo informirani, zakulisna pritožba nima dejanskega, temveč plemenski pomen (Srb). Radi pomanjkanja klobas ne leži krivda na založniku, temveč na tovarni v Ljubljani, kakor tudi v Varaždinu. Kar se tiče sedanjega srbskega glavnega založnika, povemo javnosti, da so trafikanti v Mariboru jako zadovoljni z njegovim delovanjem, ker je zelo galanten, dostojen in uljuden proti trafikantom, česar smo včas pogrešali. Pritožitelju povemo, da bi bilo veliko bolj

umestno, da svoje bivše nerednosti preišči, kakor da sedanjega založnika denuncira. Za g. klerikalnega poslance Žebota bi bilo tem bolj umestno, če bi se zanimal za povišanje provizije trafikantom, kakor pa za plemenske pritožbe, katere bo znalo društvo tob. trafikantov samo urediti brez njegove intervencije. — Prizadeti.

m Ogenj. Dne 15. aprila ob pol 6. uri zjutraj je opazil nek gospod dim, ki je prihajal iz trgovine barv in firneža v Gosposki ulici 23. Obveščena je bila takoj policija in požarna bramba. Tleti je začela neka miza, ki je bila napita s firnežem in se je vnela sama. Škoda je malenkostna.

m Prijet tat. Aretiran je bil 14. tm. nek Ronko, ki je svojemu tovarišu Koroseu poveril hranilno knjižico s 1000 Din. Na policiji se je izrazil: »Denar je šel po grlu, knjižico sem pa vrgel proč!« Ptičica so zaprli.

m Polietiske vesti. Radi goljufije je bila aretirana neka M. S., brezposelna služkinja, ki je napravila razne »ceheze« da bi plačala. Na vesti ima tudi več tatvin. Oddana je bila okrožnemu sodišču. — Dva preglasna pijančka sta prenočevala pri »Grafu«, danes pa sta dobila nagrado od policijskega komisarijata.

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolišu mariborskem od 6. do 12. aprila. Skratlica: novih 3. Norice: ostalo 4. Erižipeli: ostalo 1. ozdravel.

m Tuje v Mariboru. V noči od 14. na 15. aprila je prenočevalo v Mariboru 61 tujecev in sicer: hotel Meran 20, Privat-hotel 7, Zamorec 10, Črni Orel 9, »Pri Grozdu« 8, Halbwild 5 in Kosovo 2.

m Izgubila se je zlata ura. Pošten najditelj naj jo odda proti odškodnini v našem uredništvu.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Torek, 15. aprila »Divji lovec«, a5. E (kuponi).

Sreda, 16. aprila. »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Ab. C. Premijera.

Četrtek, 17. aprila zaprto.

Petek, 18. aprila zaprto.

Sobota, 19. aprila zaprto.

Kultura in umetnost

x Dr. Ljudevit Pivko, Carzano. Tretja knjiga: Vulkanska tla. Maribor 1924. V četrtek izide tretja knjiga Pivkovega vojnega romana »Carzano« z naslovom: »Vulkanska tla«. Mislimo, da je odveč naglašati, da ima tudi ta knjiga vse vrline prejšnjih knjig, zlasti tisto živahnost pripovedovanja, ki te vabi in mika od prve do zadnje strani. Naj navedemo pregled, kakor ga podaja avtor na prvi strani: številni bralci Pivkovih prejšnjih knjig bodo že po teh naslovih ugali, koliko jim bo nudila nova knjiga: Ukaz z divizije. — Tajnosti za ženske. — Varnostne odredbe. — Sto patrulj. — No-voletno voščilo, medicina in avtomobili. — Ovdaba. — Zarjaveli krljci. — Zločin po § 321 in 227 voj. kaz. zak. — Predavanje o Bošnjakih. — Vila Pavlinka. — Kaj hočejo v Levici? — Pred cesarjem Karlom. — Solnce najvišje milosti. — Pospešimol! — Zadnji dan v Avstriji. — Knjiga vsebuje tudi 17 slik, ki prijetno dopolnjujejo besedilo. Na platnicah čitamo številne laskave besede slovenskih, srbohrvatskih, čeških, nemških in italijanskih listov. Četrta knjiga »Carzanska noč« izide v juniju tl. Priporočamo kar najtopleje. Pivkovi spisi se dobe pri Klubu dobrovoljcev v Mariboru.

x L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata. Poslovenil Fr. Pogacnik. Splošna knjižnica št. 22. V Ljubljani 1924. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigar-na. S čudovitim mojstrstvom priklene Tolstoj bralce v tem romanu nase. Vožnja v vlaknu, čisto brezpomemben pogovor, potem pa nenkrat — vsa zbežnost, golota, propalost in licemerstvo, ki ga je poln sodobni človek — vsa groza zaživi v turčini resničnosti pred nami. Mukoma doživljamo Kreutzerjevo sonato, prizor za prizorom, grozovitost

za grozovitostjo do strašnega konca. — Slovenski prevod ima tudi epilog, ki ga je napisal Tolstoj aprila 1. 1890. V njem pojasnjuje, kaj je hotel povedati s Kreutzerjevo sonato. Zato bo knjiga prijala tudi vsem onim, ki iščejo v literaturi več nego plitke zabave ali trenotnega razvedrila.

Sokolstvo.

o Svečana vzdava spominskih kamnov Sokola I. na Taboru v Ljubljani, ki bo v zvezi z velikimi prireditvami na binkočno soboto, nedeljo in ponedeljek, se v podrobnostih pripravlja. Načrt svečanosti je izdelan in posamezni odseki slavnostnega odbora so zaposleni z delom za pripravo vseh točk programa. Slavnost se otvori s prireditvijo v opernem gledališču; na sporedu so telovadni nastopi, solospjevi prvih opernih moči, nagovor in vprizoritev tretjega dejanja opere »Gospodarski sen«. — Binkočna nedelja bo društveni sokolski dan, namenjen skušnjam (dopoldne). V prvi telovadbi (popoldne) in se zaključi s sliko »pokolitev društvenim dobrotvorom in sokolska zaprisega«. Zvečer na binkočno nedeljo ljudska zabavna prireditve. Binkočni ponedeljek je dan vzdave spominskih kamnov in dan gostov. Zjutraj bodo telovadne skušnje, ob pelenajstih vzdava kamnov, pozdravi gostov, ob poldvanajsti spreved Sokolstva in naprednih kulturnih združenj. Popoldne bo javna telovadba gostov, vojaštva, župe Ljubljana I. in Sokola I. Zaključek tvorijo dramsko dejanje s slavospevom naši narodni misli. Zvečer v ponedeljek končajo slavnostni dnevi z ljudsko zabavo na Taboru s posebnim večernim sporedom. Župe oz. društva, ki hočejo sodelovati, naj to pravočasno javijo v smislu navodil, ki so jih dobila v društvenem vestniku (»Naš sokolski dom«).

Orjuna.

Orjuna Studenci poziva svoje članstvo, da se udeležijo slovesne podoknice, katero priredi Glasbena Matica v sredo 16. tm. ob 20. uri zvečer generalu g. Maistru. Udeležba članstva v krojih obvezna. Zbirališče ob pol 20. uri zvečer v vestibulu Narodni dom. Zdravo! — Glavar mestne četniške sekcije, — Uradne ure tajništva v sredo odpadejo.

Turistika in sport.

Planinstvo in naše ljudstvo.

Z brzimi koraki se bližajo solnčni dnevi lepe pomladi ter toplega poletja; naši vrli planinci že komaj čakajo, da pohite na deželo v prelepo božjo naravo. Slovensko planinsko društvo ima v glavnem nalogu, da popelje planince po najlepših krajih do najlepših razglednih točk. Pa to ni glavni namen planinstva. S tem, da vodi planince po naših lepih krajih, se mu vzbuja ljubezen za lastno slovensko grudo. Med potjo spoznava obenem šege in navade našega krepkega slovenskega rodu, uživa njegovo gostoljubnost in s tem vzljubi svoje ljudstvo, svoj narod. Razen tega pa ima vsak planinec neizmerne korist v tem, da si s hojo utrdi svoje šibko človeško zdravje. Pljuča vsrkavajo čisti in sveži zrak dežele in planin. Neglede na vse druge velike koristi, ki jih nudi planinstvo človeškemu rodu — je jasno, kako važno je gojenje planinstva za zdravje slovenskega in celokupnega jugoslovanskega naroda. Razven tega se pa razvija s turistiko zelo živahen tujski promet. Le-ta je važen v dvojnem oziru za naše, kakor tudi za ostale jugoslovanske kraje. Otroke naj se tudi navdušuje za turistiko. Na ta način bo prihranjeno našim idealnim planincem mnogo truda in pa nejevolje, tuje bodo pa videli našo veliko planinsko kulturo.

Osrednji odbor »Slov. plan. društva« v Ljubljani.

Film.

Mestni kino. »Svetska kletvar, senzacionalna filmska tragedija v 4 činih. poleg tega »Katastrofa Japonske« ter veseloigra »Kerstan kot ženina« se predvaja v torek in sredo.

Gospodarstvo.

g. Novosadska blagovna borza 14. aprila: pšenica baška 320—325, turšica-baška 232,5—235, sremska 230, fižol beli baški 625, moka 0 495—500, 5-445—450, 6-320 D.

g. Skupno potovanje v Švico. Švicarski konzulat v Zagrebu priredi v mesecu maju t. l. skupen izlet v Švico. Namen je, da se posameznikom v Jugoslaviji glede na veliko razliko v valuti na razmeroma cenen način omogoči posej Švice, z druge strani, da se pri tej priliki seznanijo takojšnje industrijske in finančne razmere v Švici in da se tako poglubi gospodarske stike med našo državo in Švico. Cena za potovanje znaša 460 švic. fr. za osebo. V tem znesku je zapopadena vozna karta Podrošca-Buchs, železniška karta po Švici, hrana in stanovanje v Švici, švicarski, avstrijski in italijanski vizum, vodiči po švicarskih mestih, prospekti, brošure itd. V ceni ni pa vračunana karta do Podrošca, obratna karta od Chiassa do doma, napitnine v Švici, nosači in eventualne vožnje do kolodvora v raznih mestih. Število udeležencev mora znašati najmanj 61. Potovanje krene iz Zagreba, udeleženci iz Slovenije se bodo priključili v Ljubljani. Potovanje se konča na švicarski meji v Chiassu, kjer se družba razide. Prijava za potovanje je upoštevati najkasneje do 5. maja t. l. Zvezi za tujski promet v Ljubljani ali pa najkasneje do 8. maja neposredno švicarskemu konzulatu v Zagrebu. Obeženi s prijavo se naj vpošlje svoto frs. 460 v frankih ali v protivrednosti po dnevnem kurzu v dinarjih. Vsa podrobna pojasnila daje na zahtevo švicarski konzulat v Zagrebu in Zveza za tujski promet v Ljubljani.

nem kurzu v dinarjih. Vsa podrobna pojasnila daje na zahtevo švicarski konzulat v Zagrebu in Zveza za tujski promet v Ljubljani.

g. Industrija Bosne i Hercegovine. Kao 6. knjigu industrijske biblioteke, koju izdaje »Jugoslavenski Lloyd« d. d. v Zagrebu izšlo je obširno djelo: »Industrija Bosne i Hercegovine«. U toj je knjizi prikazana svakolika industrija u Bosni i Hercegovini i to: industrija drva kao najjača grana, zatim rudarstvo, te industrija: metalna, kože, kemička, prehrambena, tekstilna, električna, građevna, i grafička te razne ine industrije. Pregledavajući ovu knjigu letimično uvjerali smo se, da u Bosni imade kud i kamno više industrije nego što smo ih dosada poznavali, a neke su upravo ogromnog kapaciteta i svetskoga glasa. Iz savjesno obradjenog djela opaža se na žalost, da je kod velikog broja industrija angažovan većinom strani kapital, bez kojega se u Bosni u predratno vrijeme nije mogao ni zamisliti osnutak koje industrije, a i danas ovisi o tom u stranom kapitalu dobar dio napredakih industrija. Kod svih važnijih i većih industrija navedeni su statistički podaci i kapacitet dotičnoga poduzeća, što uz brojne veoma jasne slike povećava prijednost knjige. Ova će knjiga veoma dobro doći i kao sistematsko složeni adresar industrijalaca u Bosni i Hercegovini, napose bankovnim poduzećima kao informativna knjiga za plasiranje kapitala, industrijalcima i trgovcima za nabavu sirovina i izradjene osobito orijentalne robe (čilimi, domaće tekstilne i kovne izrade itd.)

Mala oznanila.

Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Sercer in drug, Maribor, Vetrinjska ulica šte. 2. 106

Ti Joško!

Ako me imaš kaj rad, potem boš mi gotovo kupil knjigo »BABILONSKA UGANKA«. Do bi se v vseh knjigarnah. 612

Otročji voziček Brenabor, ogledalo s stojalom, šivalni stroj (Rundschiff), 2 omari trdile, miza, stoli, preproge, pregrinjala za postelje in mize, žimnice na prodaj. Vpraša se: Rotovški trg 8, I. nadstropje, levo. 810

Dežne ponjave za vozeve in konje, gamaše, nahrbtnike, potne kavečke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 346

ELEKTROMOTOR v najboljšem stanju, na vrtilni tok (Drehstrom) s suhim napuščajnikom 6 HP, 180—210 volt, prvovrsten fabrikat se ugodno proda. Ponudbe na trdiko: Brata Batič — Celje, 806 3—1

VELIKA KAVARNA

16. sreda 16.

ELITNI KONCERT

salonske godbe Kaplanek in virtuoza na citre Rudolphi.

Sporod g. Rudolphi:

Bizet: Carmen.

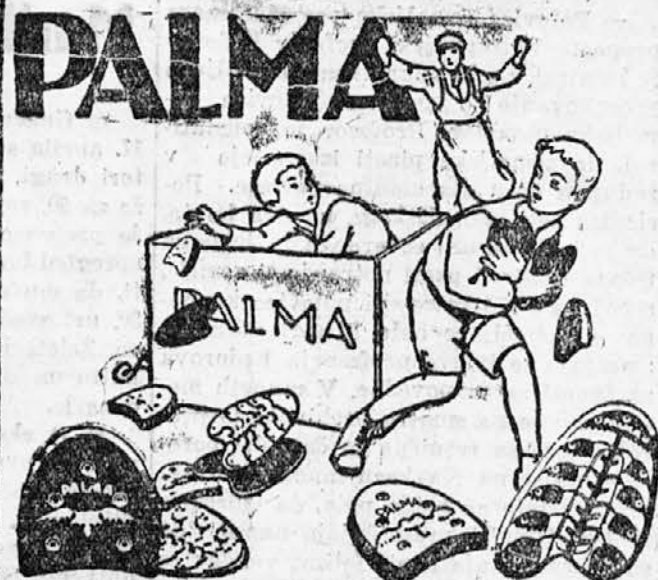
Leoncavallo: Mattinata.

Mednarodni pesniški popturi.

Vstop prost.

Začetek ob 20. 1/2, uri.

Ne pozabi naročnino!

kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, po ceni in nošnja udobna. 705

POZOR! POZOR! Ugodni nakup za praznike

Izdelovalnica samoveznice in kravat prodaja vsled precejšnje zaloge njenih izdelkov od danes naprej na drobno po izvirnih tovarniških cenah. Državni uradniki 10 odstotkov popusta.

Oglejte si zalogo v Orožnovi ulici šte. 1, nasproti Mestne hranilnice. 811

Ne zamudite prilike!

Vinotoč v Peklu

za opekarno v Lajtersbergu se toči izvrstna vinska kapljica od 26—36 kron liter. Cenjene goste se naproša, da si priskrbijo vino za Veliko noč že te dni, da ne bo nepotrebnega čakanja in prevelikega navala ob praznikih — ANDREJ JANZEKOVIČ —

777 2—2

Potrli nelzmerne žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanjem pretresljivo vest, da nas je v ponedeljek, dne 14. tm. ob 15. uri po mučni dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 13 let za vedno zapustila naša nadvse ljubljena hčerka

Pija

Pogreb preblage pokojnice se bode vršil dne 16. tm. ob 15. uri iz hiše žalosti v Studencih, Ob izvirih št. 4, na tamkajšnje pokopališče, kamor se bode tupo pokojnice položilo k večnemu počitku.

STUDENCI, dne 15. aprila 1924.

Josip in Marija Krescovič Danilo Krescovič starši. brat.

Najnovejše

samoveznice, srjace, nogavice in rokavice, kupite po najnižjih cenah pri 809 trvdki: 3—1

J. TOMAZIN

Maribor, Grajski trg št. 4.

Ugodno kupite

kravate, srjace, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veseljnović & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26

Najlepše novosti 128

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Julijan Odpadnik.

(Dlje.) (88)

Če mi bogovi prisodijo, da se umem kot zmagovalec — tedaj gorje vsem upornikom! Gorje Tebi, tesarjev sin iz Nazareta!

Čarjev meč je zažlekal nad množico. Tisti hip pa se mi je zazdelo, da je čelal na sabo tajinstven, nečloveški glas.

— Tesarjev sin iz Nazareta ti teče rakavi!

Julijan se je združil in se po bliskovo obrnil, a ni bilo nikogar. Mukoma se je dotaknil s prsti čela.

— Kaj je? Ali se mi je le zazdelo? — je rekel skoraj slišno in raztreseno.

V tem trenutku je zadonel iz notranjosti gorečega templja zaglušljivi tres — porušil se je del lesenega ostrešja in padel naravnost na ogromni Apolonov kip. Malika je vrglo s podnožja; zlata čaša, s katero je izlival večno žrtiev Materi Zemlji, je tožno zažvenketala. Iskre so vzletele k oblakom nad ognjenim snopu. Vitki steber v portiku se je zamajal in korintska glavica, ki je bila celo sredi ognja in propasti lepa, se je stannoglavlila kakor bela lilija, ki so ji izpodrezali stebelce. Julijan se je zdelo, da se ves goreči tempelj nagiblje k njemu in ga davi.

Medtem pa se je slovesno dvigal kvik — k nočnemu občuebu starodavn Davidov psalm na čast Boga Izraelcev. Njegovi glasovi so prevpili trušč požara in padeč malika:

— Naj se sramujejo, ki služijo malikom in se bahajo z maliki. Poklonite se, bogovi, pred Njim!

XIV.

Julijanu je minevala zima v naglih pripravah za vojni pohod. Bilo je na začetku pomladi, dne 5. marca, ko je zapustil Antiohijo z vojsko 65.000 mož.

Na gorah je kopnel sneg. Mandljevec v sadovnjakih so bili še goli, brez listja; na prisojnih straneh pa so že dobili belo in rožnato cvetje. Vojski so odhajali na vojno veselo, kakor bi šli k slavnostim.

V samozatskih ladjedelnihah je bila izdelana iz orjaških cedar, smrek in hrastov, ki so jih podrli v tavrjskih dolinah, mornarica s 1200 brodovi. Pripljaki so jo po Eufratu do mesta Kalinike.

Julijan je krenil po krajših poteh čez Hieropolis v Karrin, odtod pa dalje na jug, mimo Eufrata tja do perzijskih meja. Druga armada, ki sta ji poveljevala komesa Prokopij in Sebastijan in ki je štela 30.000 mož, je zavila na sever. Imela se je združiti z vojsko armenskega carja Arzakija, uničiti Anadiabeno in Kiliokom, prestopiti Kordueno in se na Tigrovi obalah, pod zidovi Klezifona srečati z glavno vojsko.

Car je z ljubeznijo pretuhtal, prevdral in odločil vsako podrobnost vojnega načrta. Oni, ki so ga poznali, so občudovali njega modrost, velikopoteznost in enostavnost.

V prvih dneh aprila so dospeli v Cirezim, zadnje rimsko trdnjavo, ki jo je zgradil Dioklecijan na meji Mezopotamije, pri izlivu reke Abore in Eufrat. Napravili so plavajoči most iz čolnov. Julijan je izdal povelje, da naslednjega jutra prestopijo mejo.

Pozno zvečer, ko so bile dovršene vse priprave, so se vrnil v šotor. Bil je sicer izmučen, a vzle temu dobre volje. Prižgal je svetilko in se lotil najljubšega dela, ki mu je vsak dan žrvoval

nekoliko ur nočnega počitka — obsežnega filozofičnega spisa: »Proti kristjanom«. Pisal ga je v odlomkih, ob zvokih vojnih trobent, prepevanju vojakov in vzklikanju straž. Julijana je naslajala misel, da se bori zoper Galilejce z vsem, s čemer se je mogoče boriti: na bojnem polju in v knjigah, z rimskim mečem in s helensko modrostjo. Nič se ni mogel ločiti od spisov svetih očetov, od cerkvenih kanonov in koncilskih sklepov. Na robah starih, raztrganih zvitkov Nove zaveze, ki jo je poučeval prav tako marljivo kot Platona in Homerja, je carjeva roka zapisovala hudobne opazke.

Car je odložil praeštati oklep, se umil, sedel za mizo in, pomnoživi koničasto pero v črnilnik, začel pisati. Kmalu pa so ga prekinili: v taborišče sta dospela dva sla. Eden je dopotoval iz Italije, drugi iz Jeruzalema. Julijan je zaslišal oba.

Vesti niso bile ravno vesele; potres je razdelal krasno maloazijsko mesto Nikomedijo; tudi v Carigradu so občutili potresne sunke in je nastala silna panika; sibijske knjige so pravile, da ne sme tekom tega leta prestopiti rimskih meja.

Sel iz Jeruzalema je prinesel pismo visokega uradnika Alipija Antiohijskega, kateremu je Julijan poveril vzpostavitev Salomonovega svetišča. Kljub očitnemu protislovju je častilec mnogo-božnega Olimpa sklenil obnoviti od Rimljanov uničeni tempelj edinega Boga Izraelcev; na ta način je hotel ovreči resnico evangelijskega prerokovanja: češ: »kamen ne bo ostal na kamenu; vse bo porušeno«. Židje so se navdušeno odzivali carjevemu vabilu. Z vseh strani so prihajali darovi. Zamisel obnove templja je bila veličastna. Z delom so morali hiteti. Glavno nadzorstvo je Julijan poveril svojemu prijatelju, kome-

su Alipiju Antiohijskemu, bivšemu namestniku v Britaniji.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašal car v skrbeh, motreč izpodoka selov mrki obraz; še pisma ni hotel razpečatiti.

— Velika nesreča, blaženi Avgust!

— Povej! Ne boj se ničesar!

— Dokler so zidarji odstranjevali gruče in odvažali starodavne razvaline templjevih zidov, je bilo vse v redu; čim so se pa lotili temeljev novega zida, — so bruhnile iz oboka templjeve kleti letede ognjene kroglice, razmetale kamenje in ožgale delavce. Sledečega dne je blagorodni Alipij zaukazal, da začno z delom iznova. Čudež se je ponovil. In še tretjič, Kristjani triumfirajo, Heleni pa so tako preplašeni, da ga ni delavca, ki bi imel pogum, kreniti v templjevo klet. Od novih zidov ni ostal kamen na kamenu — vse je razrušeno...

— Lažeš, tepec! Nemara si sam Galilejec! — je vzkliknil cesar togotno in dvignil roko, da bi udaril sla, ki je pohlevno klečal pred njim. — Bedaste babje čenče! Ali si komes Alipij res ni mogel izvoliti pametnejšega sla?

Jadrno je raztrgal pečat, odprl pismo in ga prebral. Sel je imel prav: Alipij je potrdil njegove besede. Julijan ni verjel lastnim očem: prebral je še enkrat pozorno in postavil pismo tik k svetilki. Nagloma je njegov obraz zaradel: zaskrtal je z zobmi in se vgriznil v ustnico, pomčečkal papirus in ga vrgel zdravniku Oribaziju, ki je stal tik njega:

— Preberi — ti vsaj ne veruješ v čudeže. Ali je komes Alipij zblaznel, ali pa... ne, ni mogoče...

Mladi aleksandrijski učenjak je pobral pismo in ga prebral s tistim mirom in hladnokrvnostjo, ki je dičila vsako njegovo dejanje.